

Z A D Á N Í

ÚZEMNÍ STUDIE ZASTAVITELNÉ PLOCHY Z69 A NAVAZUJÍCÍCH PLOCH v k.ú. KLOKOČOV U PŘÍBORA

(dle § 30 zákona č. 183/2006 Sb., o územním plánování a stavebním řádu ve znění pozdějších předpisů, dále jen „stavební zákon“)

ANALÝZA ÚZEMÍ

Textová část

„V drobných věcech se spolehni na rozum, ve velkých věř srdci.“

Sigmund Freud

„Park“ KLOKOČOV

1. Širší vztahy

Když vstoupíte do území mezi Klokočovem a Skotnicí upoutá vás na východní straně kopec. Je tak zvláště mělce zaoblený, s pásem remízu směrem dolů napříč vrstevnicemi, takže působí jako hřebínek kohouta. Kopec není vysoký, ale je tak hebký, že se vám chce okamžitě a bez okolků na něj vystoupat. Je přitažlivý a pakliže podpoříte zvědavost a svoji touhu najdete prašnou cestu, která vede k jeho patě a odtud travnatou pěšinou na pomezí dvou luk - stačí jen kousek, který je sice k zadýchání, ale ne takovému, aby byl člověku nepříjemný. Dojdete k řadě stromů, kterým na konci vévodí mladý, ale už statný dub. Král mezi svými poddanými trnkami. A tady v tomto místě, když se otočíte - otevře se úžasný pohled na celý nádherný kraj Moravskoslezských Beskyd. V popředí je Bílá Hora (557 m.n.m.) a Červený Kámen (690 m.n.m.), dál pak Velký Javorník (917 m.n.m.), Radhošť (1129 m.n.m.). Je vidět Štramberská Trúba, rozhledna na Bílé Hoře, Kopřivnice, kostel v Příboře, napravo Libhošťská hůrka (494 m.n.m.), na druhou stranu je jemné zvlnění směrem k Ostravě, startují letadla u Mošnova a těsně za vámi Hončova hůrka (338 m.n.m.). Prostě nádherný kraj. Nádherné místo k rozjímání a dole, jen kousek pod vámi, se rozkládá budoucí park.

2. Stávající stav

Plocha „parku“ je vtěsnána mezi lesním porostem doprovázejícím řeku Lubinu ze západní strany a Hončovou hůrkou s nádhernou vyhlídkou ze strany východní. Severní strana je ohraničena katastrální hranicí obce Skotnice, kde navazují louky a pole a jižní stranu tvoří soukromé pozemky zahrad, rodinných domů a chat. Celé území je prakticky v rovině, pouze

závěrečná část území na východní straně se mírně zvedá směrem k Hončově hůrce. Celá plocha je výrazně ovlivněna činností člověka, která ale nebyla devastační. Pouze se díky hospodaření a logické harmonii viděné očima člověka vytratila přirozená společenstva a „nepravidelné“ uspořádání lužního lesa, které by bylo tomuto území vlastní.

Severojížním směrem vede místní komunikace mezi Klokočovem u Příbora a Skotnicí. Má velmi zvláštní charakter. Je úzká a klikatí se mezi pozemky, jakoby vznikla z úzké pěšiny, stezky, která se stále více a více prošlapávala definována činností člověka v návazném okolí. Dnes je to silnička s asfaltovým povrchem, kde auta, aby se vyhnula, musí jet velmi pomalu nebo dokonce jedno zastavit. Touto komunikací je současně vedena cyklotrasa 6039 Radhošťská (PG01). Na tuto navazují spíše polní cesty, které vedou k jednomu cíli, zpravidla východozápadním směrem – areál stělnice, rodinný dům, pozemek. Jejich povrch není zpevněný, ale jen v průběhu let dosypávaný štěrkem, stavební sutí, pískem, škvárou. Tyto cesty zpravidla sledují historickou stopu. Na okraji civilizovaného území přecházejí na cesty polní nebo vlastně luční s travnatým povrchem, kde projíždí pouze zemědělská technika.

3. Popis jednotlivých ploch

3.1 Petrovický dvůr

- **Popis lokality** – lokalita nese historický název a je umístěna západně od areálu stávající drůbežárny. V současné době je plocha zemědělsky obhospodařovaná a je vymezena ze severu alejí, z východu drůbežárnou, z jihu soukromými parcelami se zahradami a rodinnými domy a ze západu lužním lesíkem navazujícím na řeku Lubinu.
- **Převažující funkce** – orná půda, pole
- **Technická infrastruktura** – viz. dokladová část
- **Dřeviny** – v západní části, v návaznosti na porostní plochy je nádherný exemplář dubu letního (*Quercus robur*).
- **Využití pro návrh** – využitelná volná plocha

3.2 Alej

- **Popis lokality** - alej vede východozápadním směrem a začíná u komunikace do Skotnice, kde tvoří křižovatku ve tvaru T, pokračuje mezi plochou Petrovického dvora a lokalitou za drůbežárnou. Jedná se o jedinou alej vyskytující se v řešeném území. Na východě je tvořena jednostrannou řadou bříz (*Betula pendula*), teprve ve dvou třetinách přibývají stromy i na straně druhé. V této části je již alej smíšená, složená z břízy (*Betula pendula*) a dubu (*Quercus robur*) s jedinou lípou (*Tilia cordata*).

- **Převažující funkce** – alej stromů
- **Technická infrastruktura** – viz. dokladová část
- **Dřeviny** – bříza (*Betula pendula*/ 26ks), dub (*Quercus robur*/ 8ks), lípa (*Tilia cordata*/ 1ks)
- **Využití pro návrh** – charakteristický liniový prvek v území, základ kompozice místa

3.3 Zahradnictví I.

- **Popis lokality** - plocha se nachází severně od aleje 3.2., je ze severu vymezená korytem občasné vodoteče, z východu polem a ze západu plochou pokračující ve stejném charakteru. Do řešeného území tedy patří jen část této rozsáhlé plochy, kterou tvoří z jedné třetiny přerostlý porost pěstovaný jako materiál pro výsadbu lesa. Spony dřevin jsou velmi husté, dřeviny rostou v řadách s mezerami. Druhé dvě třetiny jsou bez ladu a skladu rostoucí stromy střídající se se skupinami přerostlých neudržovaných keřů a malými palouky. Západním okrajem vede šikmo na sloupech vysokého napětí. Plocha je v současné době prakticky neproniknutelná, protože dlouhé roky neudržovaná, ale komu se to podaří, je překvapený co najde.
- **Převažující funkce** – dnes pozůstatek školkařských záhonů s velmi hustě rostoucími dřevinami v pravidelných řadách a roztroušeně rostoucích stromů se skupinami keřů.
- **Technická infrastruktura** – viz. dokladová část
- **Dřeviny** – směs druhů
- **Využití pro návrh** – chaotické uspořádání rostlin, potenciál pro využití v návrhu

3.4 Plocha za drůbežárnou

- **Popis lokality** - plocha je pravidelně a dlouhodobě zemědělsky obhospodařovaná. Rovinaté území bez přítomnosti jakékoliv vegetace je ze severu vymezeno remízem občasné vodoteče, z východu páteřní cestou, z jihu březodubovou alejí a ze západu bývalou lesní školkou.
- **Převažující funkce** – orná půda, pole
- **Technická infrastruktura** – viz. dokladová část
- **Dřeviny** – bez dřevin
- **Využití pro návrh** – využitelná volná plocha

3.5 Odvodňovací kanál

- **Popis lokality** - po celé severní straně řešeného území vede hluboké koryto odvodňovacího kanálu. Podél něj je užší nebo širší pás velmi hustého porostu stromů a keřů složeného z vegetace přirozeně rostoucí u vody a dřevin kulturních. Zhruba v polovině své délky dělí pás páteřní cesta Klokočov – Skotnice, odvodňovací kanál je propojen propustkem. Navazující pole jsou, možná záměrně, spádována tak, že přívalová voda přirozeně odtéká do koryta a odtud do řeky Lubiny. Remíz je velmi výrazným krajinným liniovým prvkem.
- **Převažující funkce** – povodňový kanál
- **Technická infrastruktura** – viz. dokladová část
- **Dřeviny** – směs druhů
- **Využití pro návrh** – charakteristický nepravidelný liniový prvek v území

3.6 Polnosti u lesní školky

- **Popis lokality** – Úseky, různě široké pásy mezi přerostlými dřevinami bývalého zahradnictví jsou zemědělsky využívané, stejně jako ostatní volné plochy v území. Jedná se o čtyři samostatné pásy prostřídání škokařskými porosty. Severně je pole nejširší, směrem na jih jsou už pouze úzké pruhy.
- **Převažující funkce** – orná půda, pole
- **Technická infrastruktura** – viz. dokladová část
- **Dřeviny** – bez dřevin
- **Využití pro návrh** – využitelná volná plocha

3.7 Zahradnictví II.

- **Popis lokality** - jedná se o různě ne příliš široké pásy výsadeb rostlin, původně vysazených za účelem napěstování lesních sazenic. Před jistým časem byla školka opuštěna a o rostliny přestal člověk pečovat. Vznikly husté, až neproniknutelné porosty druhově stejných rostlin. V současné době jsou některé pásy pročištěné, je na nich provedena probírka a do některých jsou umístěna zařízení pro krmení zvířete. Remízy jsou jejich významným úkrytem.

- **Převažující funkce** – dnes pozůstatek školkařských záhonů s velmi hustě rostoucími dřevinami v řadách.
- **Technická infrastruktura** – viz. dokladová část
- **Dřeviny** – směs druhů
- **Využití pro návrh** – potenciální plocha

3.8 Mokřad

- **Popis lokality** - v severovýchodní části řešeného území, mezi polní cestou při severní hranici a areálem střelnice je mokřad, který pojímá především dešťové vody z okolních svahů. Ty jsou v místě jímány a postupně sváděny odvodňovacím kanálem do řeky Lubiny.
- **Převažující funkce** – plocha je ponechána ladem, kdy se vytvořilo specifické mokřadní společenstvo
- **Technická infrastruktura** – viz. dokladová část
- **Dřeviny** – jedna soliterní vrba (*Salix caprea*)
- **Využití pro návrh** – výrazný prvek v území, potenciální plocha

3.9 Střelnice

- **Popis lokality** - areál střelnice je umístěn jižně od mokřadu. Je oplocený a má přesný režim provozu, aby neobtěžoval okolní zástavbu hlukem. Sestává z objektu určeného pro přípravu střelby a organizační záležitosti a vlastních palebných postů s plochou pro umístění terčů. Proti případnému úletu střel jsou nad dráhou střelby i bocích umístěny svislé ochranné desky a za stanovištěm terčů zemní val.
- **Převažující funkce** – areál je využíván pro specifickou zájmovou činnost – střelbu a s tím spojené občasná akce
- **Technická infrastruktura** – viz. dokladová část
- **Dřeviny** – směs druhů
- **Využití pro návrh** – uzavřený areál, výrazný funkční prvek v území, požadavek města na zlepšení hlukových poměrů

3.10 Louky u střelnice

- **Popis lokality** - jižně od střelnice jsou plochy luk se středovým pásem porostu tvořícím úzký remíz. Plocha je využívána pro pasení ovcí a koz. Za tímto účelem je plocha v současné době obehnaná elektrickým ohradníkem.
- **Převažující funkce** – louka, pastvina
- **Technická infrastruktura** – viz. dokladová část
- **Dřeviny** – Na ploše je vrba (*Salix caprea*)
- **Využití pro návrh** – využitelná volná plocha

3.11 Cesta u zahrádek

- **Popis lokality** - z jižní strany přiléhá k řešenému území obytná zástavba tvořená zahradami a drobnými objekty pro víkendové bydlení. Oplocení těchto pozemků je současně hranicí řešeného území. Podél oplocení vznikla postupným živelným dosypáváním různorodého materiálu z okraje pole nepovolená cesta sloužící k přístupu k parcelám a parkování. Okraj porostu je využíván také na uložení stavebního materiálu z demolic, kterým se následně zpevňuje povrch parkovacích míst
- **Převažující funkce** – nezpevněná komunikace s neoficiálním parkováním
- **Technická infrastruktura** – viz. dokladová část
- **Dřeviny** – na ploše se dřeviny prakticky nevyskytují, na vnějším obvodu jsou porosty zahradnictví a stromy na přiléhajících parcelách. Okraje komunikace tvoří občasně kosený luční porost
- **Využití pro návrh** – využitelná pěší komunikace při návrhu parku, nikoliv příjezdová cesta k parcelám

3.12 Páteřní cesta 9. května, Klokočov – Skotnice

- **Popis lokality** – prakticky středem řešeného území prochází příčně obslužná komunikace 9. května, která propojuje Skotnici s Klokočovem. Jedná se o asfaltovou komunikaci o šířce 4 metry, kde je obousměrný provoz značně komplikovaný. Po trase této komunikace vede rovněž cyklotrasa 6039, Radhošťská (PG01). Na tuto cestu se

napojují vedlejší komunikace. První je pravé odbočení podél zadní strany zahrádek, na levé straně je vjezd do areálu drubežárny a hned za ním komunikace k rodinnému domu 1212. Za odvodňovacím kanálem probíhající pod komunikací, se napojuje cesta ke střelnici.

- **Převažující funkce** – doprava - asfaltová komunikace
- **Technická infrastruktura** – viz. dokladová část
- **Dřeviny** – na ploše se dřeviny prakticky nevyskytují, na vnějším obvodu jsou porosty zahradnictví. Okraje komunikace tvoří občasně kosený luční porost
- **Využití pro návrh** – využitelná komunikace při návrhu parku, člení plochu na dvě samostatné části

Dovětek k výkresům:

Způsob využití ploch (Land Use)

Jedná se o suché konstatování jaké typy ploch se v území vyskytují, jsou vymezeny nejen přímo v řešeném území, ale i v okolí návazném, protože my nechápeme řešené jako vytržené z kontextu, ale naopak je pro nás krajinný rámec velmi důležitý. Návštěvník vnímá všechno co mu prostor připraví, i když to není součástí řešeného území.

Energie vztahu člověka a krajiny

Tento výkres obsahuje dvě schemata vztahu člověka ke krajině. Je to jakýsi předpoklad, co danou skupinu zajímá. První schema se zabývá člověkem bydlícím v místě. Předpokládá nebo odhaduje jeho zájmy a ze zkoumaného vyplývá závěr, že krajina je pouze rámcem bydlení. Člověk je sice spokojený, že bydlí v této oblasti (jinak by tu asi nebydlel), ale všední život a běžné starosti mu nasazují klapky na oči a okolní krajinu přestává vnímat.

Druhé schema pracuje s návštěvníkem, turistou nebo ještě lépe cykloturistou, který do krajiny vstupuje, protože do ní vstoupit chce. Chce se jí nechat ovládnout, chce ji na sebe nechat působit a záměrně civilizovaný svět nechat za sebou. Krajina je jeho cílem zájmu.

Obě schemata pracují s jistou nadsázkou a předpokládá se, že bydlící nejsou zcela slepí vůči svému okolí a návštěvníci se nechtějí pouze vznášet v lůně „přírody“. Úkolem této práce je nabídnout něco, co vyvolá v obou skupinách zájem.

Energie prostoru a hmoty

Tady šlo především o to jak působí celé území prostorově. Kde jsou místa otevřená, místa která umožňují dálkové pohledy, kde jsou naopak plochy uzavřené, intimní, které působí spíše jako interiér. To bude důležité pro zpracování návrhu. I v tomto případě je zkoumáno současně i širší okolí, protože se jedná o opticky propojený celek. Z výkresu je vidět jistá nevyváženost mezi hmotou a volnými plochami. Úkolem návrhu je nastolit, pokud to bude možné, rovnováhu.

4. Závěr

1. **Konfigurace terénu** – přestože řešené území je prakticky v rovině, jeho okolí je velmi významnou vizuální součástí. Z většiny míst, pokud nejste zrovna kryti porostem, je vidět Hončova hůrka po pravé straně a bariéra pobřežního porostu po straně levé. Hončova hůrka poutá pozornost vždy a za všech okolností. A k tomu ještě remíz tvořící hřebínek připomínající hřbet nějakého obrovského zvířete vynořujícího se nad mořskou hladinu je prostě úchvatný. V návrhu je důležité tyto dva aspekty - hůrku a porost využít.
2. **Komunikace** – mezi Klokočovem a Skotnicí je významnou spojkou, ale pro řešené území je to hlavně tranzit, který bude vždy plochu členit na dvě, víceméně samostatné, části. Překračování této linie bude spojeno s určitým rizikem a i když budou auta omezována a přidržována zpomalovacími pásy bude to krizové místo. Ostatní komunikace jsou pro návrh využitelné a lze se na ně vnitřním pěším skeletem velmi dobře napojit.
3. **Odvodňovací kanál** – tvoří jednoznačnou a nepřekonatelnou hranici a současně je vysoce přírodním motivem v území podporujícím zvýšení biodiverzity a tím umožňujícím napojení případné naučné – pozorovací stezky. Na ní by se návštěvník jednoduchou formou seznámil s některými místními živočichy, rostlinami a jevy. Pro návrh je to klíčový pás, propojující obě části.
4. **Porosty** – podle dendrologického průzkumu na tom nejsou porosty nijak nejlépe a především jejich druhové složení nemá perspektivu dlouhodobosti. Pro nás jsou porosty zajímavé tím, že se jedná o vegetaci, kterou někdo opustil, a idea záměru zmizela. Pro návrh je to možnost připravit program obnovy, který by s výchovou takto opuštěné vegetace počítal, dokonce by z ní udělal výukovou plochu. Je to podklad pro umístění prvků land artu, přírodní galerie nebo ploch upravených pro hru dětí.
5. **Stromy** – solitérních stromů je na ploše poskromnu a tento systém bude nutné založit novou výsadbou. Zvolená forma podpoří ráz kulturní krajiny v okolí. V návaznosti na porosty, které vykazují pravidelný charakter je možno i stromy sázet v podobném duchu. Skvostem území je dub (*Quercus robur*) v západní části. Nádherný exemplář, na který by měl návrh upozornit a umožnit lidem pobyt v jeho blízkosti. Nabízí se např. dnes populární cvičení jógy podle stromů, meditace v kruhu, svatby v přírodě atd.
6. **Volné plochy** – v současné době jsou volné plochy obhospodařovány zemědělsky a pro návrh mají klíčový význam, protože právě volná plocha je velmi důležitá pro pohyb a umístování aktivit. V urbanismu platí, že *město dělá městem prázdno, nikoliv objekty* a v „parku“ to platí obdobně (i když v našem případě není hmota tak městký neprostopupná).